

4, 428

STANDARDIZACIJA

Bilten JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

9

Izdavač
JUGOSLOVENSKI ZAVOD ZA STANDARDIZACIJU
Beograd, Cara Uroša 54

Odgovorni urednik
Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

SADRŽAJ

	<i>Strana</i>
<i>Zasedanje Tehničkog komiteta ISO/TC 48 — Laboratorijsko posuđe i pribor</i>	177
<i>IX Plenarno zasedanje Tehničkog komiteta ISO/TC 47— Hemija</i>	200
<i>Predlog standarda za javnu diskusiju koji se objavljuje u celini:</i>	
<i>JUS N.A5.311 — Postupci za utvrđivanje relativne otpornosti izolacionih materijala prema probuju usled površinskih pražnjenja</i>	203
<i>Anotacije predloga standarda za javnu diskusiju iz oblasti:</i>	
— <i>derivata nafte</i>	207
— <i>hemijskih ispitivanja gvožđa i čelika</i>	207
— <i>traka za uzemljenje objekata</i>	207
— <i>šinskih vozila</i>	208
<i>Međunarodna standardizacija:</i>	
— <i>Primljena dokumentacija</i>	209
— <i>Kalendar zasedanja</i>	212
— <i>Informacije ISO</i>	218
<i>Objavljeni jugoslovenski standardi</i>	219

STANDARD
1971 - 1972
STANDARD

STANDARD

STANDARD

TABLE

1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

ZASEDANJE TEHNIČKOG KOMITETA ISO/TC 48 — LABORATORIJSKO POSUĐE I PRIBOR

Tehnički komitet ISO/TC 48, Međunarodne organizacije za standardizaciju održao je svoje trinaesto plenarno zasedanje, kao i sastanke pojedinih radnih grupa, u Londonu od 17. do 21. maja tekuće godine.

Sastancima radnih grupa prisustvovali su delegati zemalja članica ISO/a u različitom broju, jer je rad vrlo često tekao simultano, a plenarnom sastanku prisustvovali su skoro svi članovi koji su uzeli učešća tokom rada pojedinih radnih grupa, tako da su na plenarnom sastanku bili zastupljeni (u zagradi broj članova): Čehoslovačka (2), Francuska (6), Nemačka (12), Italija (2), Engleska (29), Sjedinjene Američke Države (1), i Jugoslavije (1), ISO Centralni sekretarijat (1) i od Sekretarijata komiteta (5).

Na sastancima radnih grupa, kao i na plenarnom zasedanju, koji su se odvijali po sledećem redu, bilo je razmatrano:

Radna grupa C — Volumetrijsko stakleno posuđe

- Pregled revizije Preporuke 384 — R 384 — Principi konstrukcije i podešavanja volumetrijskih staklenih posuda.
- Predlog revizije Preporuke 385 — R 385 — Birete.
- Predlog revizije Preporuke 835 — R 835 — Graduirane pipete.
- Izveštaj o jednoobraznosti izliva pipeta.

Radna grupa E — Areometri

- Alkohol aerometri (alkoholometri): Drugi predlog pripremljen od OIML, grupa Gv. 1; skica za ISO predlog sa detaljnim zahtevima.
- Sugestija za korišćenje kodeksa boja kod aerometara, da bi se označila kategorija ili za druge svrhe.

Radna grupa L — Kvarcno i porcelansko laboratorijsko posuđe

- Komentari primljeni na dokument L/36-četvrti predlog za kvarcno i porcelansko posuđe.
- Predlog za cevi za topljenje
- Predlog Buchner — Levkova
- Preporuka da se ne nastavi rad na lađicama za topljenje.

Radna grupa Q — Duvano stakleno posuđe (opšte)

- Predlog kondenzatora — hladila
- Izveštaj o anketi o spojnicama (za vodu) za kondenzatore
- Predlog za levkove za odeljivanje i kapanje

Radna grupa A — Spojnice i slavine

Izveštaj određene grupe za sistem dimenzija i tolerancija za zamenljive spojnice.

- Osnovna zapažanja zamenljive ravno bušnih slavina
- Predlog USA za staklene slavine sa PTFE zapušačima.

Radna grupa P — Laboratorijske boce

- Predlog za laboratorijske boce, i primedbe primljene na predlog.

Radna grupa K — Čaše, boce i cevi

Predlog za cevi od natrijumovog stakla
Predlog za cevi od borosilikatnog stakla
Predlog za staklene cevi sa preciznim bušenjem
Predlog za levkove za filtriranje
Dimenzionalni zahtevi za boce ravnog i okruglog dna sa koničnim spojnicama i kratkim vratovima
Primedbe date na predlog za boce za filtriranje
Predlog za borosilikatne staklene test-cevi, kao nov rad

Radna grupa M — Stupanj poroznosti sinterovanih filtara

Amandmanom predložen u preporuci, dokument M/10 — Stupanj poroznosti sinterovanih filtara. Plenarno zasedanje teklo je po sledećem dnevnom redu.

- Otvaranje zasedanja
- Izbor predsednika
- Prozivanje delegata
- Imenovanje redakcionog odbora
- 1. Prihvatanje dnevnog reda
- 2. Prihvatanje generalnog izveštaja Sekretarijata po sledećim tačkama:
 - sastav Komiteta
 - stanje napretka nacrt-predloga i predloga-preporuke utvrđeno u toku zasedanja

- uzimanje uzoraka laboratorijskog pribora
- revizija ISO direktiva i razmatranje strukture ISO/TC 48
- veza sa drugim ISO komitetima
- veza sa drugim Međunarodnim organizacijama

3. Razmatranje izveštaja sa sastanka radnih grupa

4. Prihvatanje zaključaka

Zatvaranje zasedanja

Izveštaje su podnosili pojedinačno predsednici svake radne grupe, prilično koncizno.

U svim radnim grupama obuhvaćenim ovim zasedanjem rad je bio vrlo intenzivan.

Nas je posebno zanimao rad u radnim grupama — C, A i K, kao i rad plenarnog zasedanja, pa ćemo se na tome detaljnije i zadržati.

Radna grupa C — je imala veoma obiman posao.

Bilo je predloga za reviziju tri preporuke ISO-a i to R 384, R 385 i R 835, jer po odluci Saveta (ISO-a) treba svake pete godine izvršiti reviziju preporuka i uneti opravdane korekcije, ukoliko se za to pojavi potreba. Kao rezultat te odluke po pitanju revizije preporuke — R 384 — Principi konstrukcije i podešavanja volumetrijskih staklenih posuda, bilo je dosta sitnih primedbi na pojedine izraze, koje su uglavnom gde god su biti opravdani, usvojeni. U pojedinim tačkama dodavane su i pojedine odredbe, koje će u novom tekstu biti kompletirane. — Tako na primer, na proizvodima klase A koji su određeni za obaveznu verifikaciju i certifikaciju mora da bude označeno da pripadaju klasi A, za proizvode klase B, samo ako se to želi.

Predlog da se uključi u reviziju definicija izraza korišćenih u označavanju volumetrijskog staklenog posuđa je usvojen i Sekretarijat je prihvatio da bude razmatran u Deo 2 — ISO rečnika. Prihvaćeno je mišljenje da je bilo malo vremena za razmatranje predloga Nemačke, za uvođenje nove klase za volumetrijski pribor (klasa AS) sa kratkim vremenom isticanja, i dogovoreno da članovi radnih grupa dostave pismene komentare Sekretarijatu na taj predlog, pre završetka ove godine.

Eksperti Čehoslovačke su predložili da se razmotre takođe i slične klasifikacije (BS).

— Revizija preporuke 385 — R 385 — Birete, uključila je proširenje asortimana bireta od 1, 2 i 5 ml zapremine. Predlog je kao takav prihvaćen, međutim ostalo je otvoreno pitanje podele graduacije. Šef nemačke delegacije, predložio je da se na sastanku radne grupe, koji će se održati u Frankfurtu, u novembru, prodiskutuju pitanja AS klasifikacije, podele graduacije bireta od 2, 5 i 10 ml, identifikacione oznake pojedinih pipeta i bitna zapažanja za automatske birete.

Ostali posao predviđen da se uradi u okviru ove radne grupe, nije mogao da bude obavljen zbog obimnosti materijala, pa je ostavljen da se putem pismene diskusije završi.

Radna grupa A — Spojnice i slavine

U svom izlaganju, predsednik radne grupe je sugerirao da se obrati pažnja na dokumentaciju A/126 koja sadrži izveštaj sa Panel sastanka Radne grupe WG. A, održanog u Rimu dokumentacijom A/124, koji je cirkulisao u okviru radne grupe A.

Predsednik je zatim rekao da dokument A/119, bi trebao da bude revidiran obzirom na rezultate, Panel sastanka, ali, pošto su dokumenti A/124 i A/126 sveže dati i da je potrebno izvesno vreme da se prostudiraju, predlaže da članovi radnih grupa dostave svoje pismene primedbe na ovu dokumentaciju Sekretarijatu pre 30. novembra 1971. godine.

Po pitanju staklenih slavina sa PTFE zapušačima (čepovima) sadržanih u dokumentu A/118, Nemačka delegacija je predložila rad na tom dokumentu, kao rad u budućnosti jer:

— standardizacija u toj oblasti za sada po tom predlogu nije sazrela i

— konus 1:5 predložen od USA ne zadovoljava, zbog razlike u koeficijentu ekspanzije između stakla i PTFE.

Češka delegacija se takođe izjasnila da je i po njihovoj oceni ovaj predlog još preuranjen.

Francuska delegacija je bila za standardizaciju slavina ali za konus 1:10.

Delegacija Engleske je izrazila mišljenje da budućnost pripada PTFE ključu.

Posle obimne diskusije Nemačka delegacija je dala izjavu, da će ponovo razmotriti materiju i svoje komentare dostaviti Sekretarijatu pre 31. decembra 1971. godine.

Zamenljivost koničnih spojnica od stakla koja je bila obrađena u dokumentima A/113 i A/122, predloženo je kao rad budućeg zasedanja WGA (radne grupe A). Predsednik je zamolio da se provere dati uslovi i upute primedbe (izveštaji) Sekretarijatu do kraja godine.

Radna grupa K — Čaše, boce i cevi

Natrijumove staklene cevi

Na sastanku je razmatrana dokumentacija sadržana u dokumentima K/63, K/73, K/80 i K/87.

Predsednik je izvestio da bi trebalo ponovo prostudirati dokumentaciju po pitanju standardizacije natrijumovih staklenih cevi. Delegati su se složili sa istim, kao i da ponovo razmotre zahteve svojih nacionalnih standarda i da o tom izveste Sekretarijat pre 30. novembra.

Odlučeno je da se cevi za hydrometre (aerometre) isključe iz ove grupe jer se za njih traže posebni uslovi.

Precizno bušene cevi

Po pitanju precizno bušenih cevi razmatrana je dokumentacija sadržana u dokumentima K/64, K/72, K/83 i K/84.

Nemačka delegacija je predložila da bude jedna gradacija tolerancija za sve cevi, ali da one mogu varirati u zavisnosti od bušenja.

Predloženo je, da bude sistem tolerancije po — preporuci ISO/R 286 — a Sekretarijat će razmotriti tu mogućnost.

Delegati su se složili da opseg veličina cevi može da bude proširen do 45 mm promera.

Po pitanju viskozimetra, delegati su zamolili da provere u svojim nacionalnim standardima da li su predložene veličine u dokumentu K/64 pogodne.

Levkovi za filtriranje

Ova materija je bila obuhvaćena dokumentacijom K/68, K/69, K/70, K/76 i K/81.

Nemačka delegacija je predložila da samo savremeni analitički levkovi sa debelim zidom i nabranim udubljenjima, kao i opšti levkovi za filtriranje budu uvršćeni u predlog. Složili su se da samo dimenzionalni zahtevi budu specificirani a da po volji budu planirana unutrašnja udubljenja koja pomažu filtraciju. Spoljni prečnik udubljenja treba da bude specificiran i da bude ne striktno već racionalno zavisano od prečnika filter papira. Dogovoreno je da se specificira 3 do 4 veličine.

Boce za filtriranje

Po tom pitanju materijali se nalaze u dokumentaciji K/82 i K/85.

Posle diskusije o bocama za filtriranje odlučeno je, kao što je predloženo u predlogu Vel. Britanije dokument K/65 za boce od 5 do 10 litara, a predloženo je i postignuta je saglasnost da se standardizuju i boce od 2 litra.

Cevi od borosilikatnog stakla.

Na sastanku je pretresena dokumentacija K/51, K/59, i K/62.

Nemačka delegacija je predložila da ovo staklo treba da bude specificirano koeficijentom termičkog istezanja $3,3 \times 10^{-6} \pm 0,1 \times 10^{-6}$ u šta treba da bude uključeno najvažnije laboratorijsko staklo borosilikatnog tipa. Ovaj predlog je bio opšte prihvaćen, sem češke delegacije koja je obećala komentar posle referisanja predloga njihovom nacionalnom komitetu.

Boce ravnog i okruglog dna sa koničnim ležajem i kratkim vratom

Po tom pitanju nije postignuta saglasnost, jer su predlozi Nemačke i Engleske bili različiti po izvesnim pitanjima. Obzirom na to dogovoreno je da Francuski, Nemački i Engleski proizvođači prodiskutuju ova različita gledišta u toku svojih periodičnih konsultacija tokom rada i dostave svoj izveštaj Sekretarijatu.

Test tube od borosilikatnog stakla

Britanska delegacija je predložila standardizaciju test tuba kao novi rad, u radnoj grupi K (WGK).

Ovaj predlog je bio prihvaćen i svi su se složili ako bude moguće, da ISO dokumentacija specificira osnovne zajedničke dimenzije borosilikatnih test tuba i natrijumovih test tuba.

Predsednik nemačke delegacije predložio je da bude jedan predlog, u kome bi bili obrađeni fizički zahtevi i hemijska otpornost, natrijumovih cevi, borosilikatnih cevi i cevi sa preciznim bušenjem, koji bi mogli biti obrađeni u ISO-Preporuci sa specifičnim dimenzionalnim zahtevima. Ovaj predlog je u principu prihvaćen.

Plenarno zasedanje

Na plenarnom zasedanju pored rada na planiranim materijalima, definitivno su uobličene sugestije za budući rad i dat izveštaj o vezi sa drugim ISO-komitetima, kao i sa drugim internacionalnim organizacijama.

Sugestija za budući rad

U vezi iskustva u periodu između 12-tog i 13-tog zajedničkog zasedanja, kao i sugestija pojedinih eksperata datim u radnim grupama ISO/TC 48, Sekretarijat je razmotrio mogućnost nastavka rada po sledećoj materiji:

- Staklene slavine sa PTFE ključem,
- Opšti predlog termometara određenih za certifikaciju,
- Codex boja korišćen kod hydrometara,
- Opšta klasifikacija stakla pomoću hidrolitske otpornosti,
- Hidrolitska otpornost unutrašnje površine staklenog posuđa,
- Laboratorijske zdelice staklene i kvarcne prozirne, i drugo.

Veza sa drugim ISO-komitetima

Veze su održavane sa brojnim drugim ISO-komitetima, a posebno su bile intenzivne, kod test metoda i analitičke procedure, kod kojih se koristi laboratorijska aparatura.

Veze sa drugim internacionalnim organizacijama
Veze su nastavljene sa sledećim organizacijama:

- Međunarodna komisija za staklo (ICG)
- Međunarodna zakonita metrološka organizacija (OIML)
- Međunarodna unija za čistu i primenjenu hemiju (IUPAC)
- Svetska zdravstvena organizacija (WHO)
- Svetska meteorološka organizacija (WMO)

Veze sa ovim organizacijama bile su intenzivne i pomagale su u radu po mnogim pitanjima. Kooperacija će se i u budućnosti nastaviti i produbiti. Predsednik je zaključio ovo zasedanje, zahvaljujući delegacijama na saradnji i izrazio želju za još veće uspehe u radu ovog Tehničkog komiteta.

IX PLENARNO ZASEDANJE TEHNIČKOG KOMITETA ISO/TC 47 — HEMIJA

IX Plenarno zasedanje održano je 25, 26 i 28. maja 1971. godine u Milanu, u zgradi Fondazione Carlo Erba.

Dan 27. maj 1971. godine bio je određen za proslavu 50-godišnjice rada Nacionalne organizacije za standardizaciju Italije (UNI). Ceremonijal ove proslave obavljen je u Salonu kongresa CIS (Centro Internazionale Scambi) na međunarodnom sajmištu u Milanu.

Zasedanju Komiteta prisustvovala su delegacije sledećih zemalja: Austrije (2), Belgije (2), Francuske (6), Holandije (2), Italije (18), Mađarske (2), Nemačke (6), Poljske (3), Portugala (3), Rumunije (2), Sovjetskog Saveza (4), Čehoslovačke (2), Velike Britanije (7), Švajcarske (1), Španije (2) i Jugoslavije (6).

Osim toga zasedanju je prisustvovao R. W. Fennel, predstavnik Unije za čistu i primenjenu hemiju (IUPAC).

Od strane Centralnog sekretarijata Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) zasedanju je prisustvovao Dr. N. N. Chopra, tehnički direktor Odeljenja 2 a od strane sekretarijata Tehničkog komiteta ISO/TC 47, Dr Lucija Brajkovič. Delegaciju Jugoslavije, pored dva predstavnika Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, sačinjavali su stručnjaci iz sledećih preduzeća hemijske industrije:

1. Hemijska industrija »Pančevo« — Pančevo (2)
2. »Pliva« farmaceutsko-hemijska industrija, Zagreb (1)
3. »Viskoza« industrija viskoznih proizvoda, Loznica (1)

Zasedanje je otvorio u ime predsednika Nacionalne organizacije za standardizaciju Italije (UNI) potpredsednik M. Orsoni koji je pozdravio prisutne delegate, posle čega je T. Zamboni, generalni direktor UNI u svojoj pozdravnoj reči istakao značaj radova koje je Tehnički komitet ISO/TC 47 ostvario i naglasio ne manji značaj zadataka u budućem radu.

Za predsednika zasedanja izabran je T. Parisi potpredsednik UNICH/M-a.

Posle usvajanja dnevnog reda, određivanja redakcione komisije, usvajanja izveštaja poslednjeg, VIII Plenarnog zasedanja (dokument 47 N 1141) održanog u Berlinu 1968. godine. Dr Lucija Braj-

kovič dala je usmeni komentar izveštaja o aktivnosti Tehničkog komiteta ISO/TC 47 (dokument 47/N 1232) u periodu od VIII Plenarnog zasedanja, kojom prilikom je naglasila potrebu da se donese nova rezolucija kojom bi se potvrdila rezolucija br. 248 koja je doneta na VII Plenarnom zasedanju u Londonu. Rezolucijom br. 267 potvrđuje se zaključak o obaveznom prisustvu bar jednog stručnjaka Radne grupe, autora nacrtu na zasedanju Komiteta za koordinaciju i redakciju (CRC) na kome se taj nacrt razmatra, zatim je izraženo mišljenje delegacija da se u program rada unesu metode ispitivanja prirodnih fluorida (Rezolucija br. 268)

Ključno pitanje ovoga sastanka bilo je razmatranje predloga i donošenje zaključka o novoj organizaciji Tehničkog komiteta ISO/TC 47.

Na predlog belgijske i francuske delegacije, da bi se ostvario kontinuitet u radu, izneti su izveštaji Radnih grupa (1, 2 i 3), dokumenti 47 N 1307 i 1299, u kojima su dati predlozi za novu organizaciju a koji su dnevnim redom bili predviđeni za kasnije.

Zatim se uz učešće svih delegacija pristupilo razmatranju dokumenata:

- ISO/TC 47 N 1233 — Predlog Sekretarijata Tehničkog komiteta ISO/TC 47 za novu organizaciju
- ISO/TC 47 N 1300 — Predlog Francuske za novu organizaciju
- ISO/TC 47 N 1303 — Predlog Holandije za novu organizaciju
- Pismo nacionalne organizacije za standardizaciju Indije.

Predlozi za reorganizaciju u dokumentima svodila su se uglavnom na:

- Transformisanje postojećih radnih grupa u potkomitete sa eventualnim neznatnim pregrupisavanjem
- znatnija pregrupisavanja grupisanjem više postojećih radnih grupa u jedan potkomitet i na predlog francuske delegacije obrazovanje novog potkomiteta za »Opšte metode«.

Kao konačan zaključak donet je predlog za novu organizaciju (rezolucija br. 269).

Potkomitet SC 1 — Opšte metode	Sekretarijat vodi:	Italija
SC 2 — Uzimanje uzoraka hemijskih proizvoda (ranije Radna grupa 15)	„ „	V. Britanija
SC 3 — Reaktivi za hemijske analize (ranije Radna grupa 16)	„ „	Nemačka
SC 4 — Sumporna kis. i oleum, hlorovodonična kis., amonijumnitrat, amonijumsulfat, urea amonijumkarbonat, amonijak (ranije Radne grupe 1 i 2)	„ „	Italija

Potkomitet SC 5 — Natrijumnitrat, natrijumhidroksid, kalijumhidroksid, tečni hlor, natrijumbikarbonat, natrijumhlorat, kalijumsulfat, kalijumhlorid, natrijumhlorid (ranije Radne grupe 3 i 9)	„ „	Belgija
SC 6 — Fosforna kis., kondenzovani fosfati (ranije Radna grupa 7)	„ „	Italija
SC 7 — Aluminijumoksid, kriolit, aluminijumfluorid, natrijumfluorid (ranije Radna grupa 8)	„ „	Italija
SC 8 — Borna kis., oksid bora, borati, perborati (ranije Radna grupa 11)	„ „	V. Britanija
SC 9 — Sumpor, ugljendisulfid (ranije Radne grupe 13 i 10)	„ „	Francuska
SC 10 — Fluorovodonična kis., fluoridi (izuzev fluorida obuhvaćenih SC 7), fluoborati, kalcijumfluorid (ranije Radna grupa 17)	Sekretarijat vodi:	V. Britanija
SC 11 — Opšte metode za hemijske proizvode (ranije Radna grupa 4)	„ „	V. Britanija
SC 12 — Halogenski derivati ugljovodonika i odgovarajuće opšte metode (ranije Radna grupa 6)	„ „	Nemačka
SC 13 — Limunska kiselina vinska kiselina, tartarati, glicerol (ranije Radne grupe 12 i 2)	„ „	Austrija
SC 14 — Etilen propilen, butadien	„ „	Francuska
Radna grupa 14 — Tačnost analitičkih metoda	„ „	Francuska
Radna grupa — Novi proizvodi	„ „	Francuska
Komitet za koordinaciju i redakciju	„ „	Italija

Dosadašnje radne grupe produžice da funkcionišu kao »Pripremne radne grupe« u okviru odgovarajućeg potkomiteta do zaključenja započetih radova.

Osim toga posebnim rezolucijama (br. 270 i 271) definisana je uloga Potkomiteta SC 1 — Opšte metode, i u vezi sa tim određen dalji rad na izradi predloga za metodu određivanja obojenja u jedinicama Hazen, koja je bila u nadležnosti dosadašnje Radne grupe 4 i određeno da se izvrše izmene u naslovu i predmetu predloga preporuke ISO/DR 2211 — »Tečni halogenski derivati ugljovodonika — tehnički. Određivanje obojenja« u smislu primene kao opšta metoda.

Zatim su razmatrane dalje tačke predviđene dnevnim redom:

— Pitanje izrade standarda za specifikacije hemijskih proizvoda, postavljeno na inicijativu Centralnog sekretarijata.

U diskusiji je zaključeno da je to složen i ozbiljan rad koji je u zavisnosti od više faktora pa je posle glasanja odlučeno (rezolucija br. 272) da se obrazuje radna grupa koja će ispitati mogućnosti izrade specifikacija za proizvode iz oblasti ISO/TC 47, čiji je sekretarijat preuzela Francuska.

— Razmatranje izveštaja o radu pojedinih radnih grupa i Komiteta za redakciju i koordinaciju kao i Radne grupe za nove proizvode

Izveštaj Radne grupe 10 — ugljendisulfid, tehnički, čiji sekretarijat vodi Jugoslavija primljen je bez primedaba čime je i praktično rad na ovom problemu okončan.

Donete su sledeće rezolucije:

Rezolucija br. 273 — Koordinacija radova tehničkih komiteta koji obrađuju hemijske analize

Komitet upućuje zahtev Sekretarijatu Tehničkog komiteta ISO/TC 47:

— Da u kratkoj belešci izloži mogućnosti koje pruža status Organizacije ISO u vezi sa ovom koordinacijom.

— Da sprovede anketu među članovima komiteta radi dobijanja njihovih mišljenja o ovoj akciji.

Rezolucija br. 274 — Alkil-benzen

Obavezuje se Sekretarijat Tehničkog komiteta ISO/TC 47 da konsultuje Tehnički komitet ISO/TC 78 — Aromatični ugljovodonici po pitanju nadležnosti izrade metoda ispitivanja za alkil-benzene osim toluena i ksilena. U slučaju da se za ovaj rad odredi ISO/TC 47 daće se u zadatak Potkomitetu ISO/TC 47 SC 11.

Rezolucija br. 275 — Revizija preporuke

Potvrđuje se zaključak da je revizija preporuke ISO u nadležnosti potkomiteta koji je bio njen autor i da ovaj zadatak ne spada u domen rada Radne grupe za nove proizvode.

Rezolucija br. 276 — Ugljenične materije za proizvodnju aluminijuma.

Izrada metoda ispitivanja ovih materija daje se u nadležnost Potkomiteta ISO/TC 47/SC 7 ukoliko se isti prima a saglasni su komiteti ISO/TC 27 — Čvrsta mineralna goriva i ISO/TC 28 — Nafta i proizvodi prerade nafte.

Rezolucija br. 277 — Novi proizvodi

Prema preporuci Radne grupe za nove proizvode usvaja se sledeće:

1. U program rada se uvode sledeći proizvodi:
 - fluoroborati i kalcijumfluorid (Potkomitet SC 10)
 - etilen, propilen i butadien (Potkomitet SC 14)
 - sorbitol i glikoli (Potkomitet SC 11)
 - amini (Potkomitet SC 12)
2. Zadužuje se Sekretarijat Radne grupe za Nove proizvode da sprovede anketu za sledeće proizvode:
 - kaprolaktam, vinilni monomeri (vinilhlorid, vinilacetat, stiren, itd.) i uopšte proizvodi za industriju plastičnih masa
 - cikloheksan
 - toluendisocijanat
 - magnezijumoksid.
3. Ne uvode se u program rada sledeći proizvodi:
 - dimetiltereftalan

- bifenildiol
- pentaeritritol

4. Isključuje se iz programa rada aluminijumsulfat. U toku boravka u Milanu članovi delegacije obišli su Hemijski koncern »Karlo Erba« u Rodanu.

27. maja 1971. godine članovi delegacije prisustvovali su svečanoj proslavi 50-godišnjice rada Nacionalne organizacije za standardizaciju Italije UNI. Ovoj proslavi prisustvovali su predsednik Organizacije za standardizaciju ISO T. F. Laque Gradonačelnik Milana, predstavnici vlade i delegati nacionalnih organizacija za standardizaciju pojedinih zemalja.

Posle podne istoga dana za delegate i zvanice na proslavi priredio je prijem Gradonačelnik Milana u zgradi Milanske opštine.

Na kraju treba dodati da se rad Komiteta odvijao u takvoj atmosferi koja je omogućila obavljanje obimnog posla i donošenje jednoglasnih zaključaka

Stjepan Levata dipl. inž.

Vera Stanojević dipl. inž.

Predlog
br. 9753POSTUPCI ZA UTVRĐIVANJE RELATIVNE OTPORNOSTI
IZOLACIONIH MATERIJALA PREMA PROBOJU USLED
POVRŠINSKIH PRAŽNENJAJUS
N. A5. 311
1971.*Methods for determining the relative resistance of insulating materials to breakdown by surface discharge*

Standard je potpuno u skladu sa predlogom preporuke Međunarodne elektrotehničke komisije, IEC dokument 15 B (Central Office) 12, avgust 1969

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 decembar 1971.

1 Predmet standarda

Ovaj standard propisuje postupak i uređaj za procenu relativne otpornosti krutih izolacionih materijala prema probodu kada je izložen parcijalnim pražnjenjima pri naprezanjima i frekvencijama koje se primenjuju u industrijskoj praksi.

2 Uvodna razmatranja

Izolacija opreme i sastavnih delova, koji rade pod naponima većim od napona distributivne mreže, često je izložena električnim pražnjenjima koja mogu prouzrokovati različite oblike starenja i eventualno uništenje.

Vrsta i obim oštećenja, kao i skraćanje trajnosti usled pražnjenja zavise od hemijske i termičke stabilnosti izolacije, upotrebljenog električnog napreznja, temperature i vlažnosti okoline. Isto tako, treba naglasiti da ispitivanja izvršena na pojedinačnim materijalima ne daju dovoljno informacija o ponašanju izolacionog sistema i sklopova u koji su ugrađeni, pa je za takve svrhe potrebno stvoriti funkcionalna ispitivanja. U tom slučaju, treba vrlo tačno odrediti uslove ispitivanja koji se dobro podudaraju sa uslovima korišćenja.

Kratkotrajna ispitivanja, kao što su standardne metode ispitivanja dielektričke čvrstoće izolacionih materijala na industrijskim frekvencijama, ukazuju na sposobnost materijala da izdrži velika napreznja, kao što su napreznja koja se mogu primeniti u toku ispitivanja opreme naizmeničnim prenaponima. U toku takvih ispitivanja probod obično nastaje usled toga što se kanali stvoreni pražnjenjem prošire kroz materijal ili usled termičke nestabilnosti. No na rezultate malo utiču drugi oblici degradacije usled pražnjenja, npr. erozija ili hemijska degradacija, koje prouzrokuju progresivno oštećenje i pri znatno manjim električnim naprezanjima. Zbog toga su potrebna takva ispitivanja koja će utvrditi otpornost materijala prema pražnjenjima pri električnim naprezanjima koja se primenjuju u normalnom radu. Bilo bi poželjno da se relativna otpornost materijala prema pražnjenju može proceniti prema promenama njegovih električkih i mehaničkih karakteristika posle dosta kratkog izlaganja pražnjenju. Ispitivanja ove vrste su istraživana. Međutim, oštećenje obično ne napreduje ravnomerno za vreme trajanja izolacije, tako da početne promene, primećene za vreme kratkotrajnog ispitivanja, mogu dati pogrešne ocene o relativnoj trajnosti materijala.

Trajnost materijala izloženog pražnjenju pri datom električnom napreznju može varirati sa debljinom uzorka. Stoga se preporučuje da relativnu otpornost prema pražnjenju treba oceniti pomoću upoređivanja prosečne trajnosti uzoraka sličnih debljina kada se izlažu pražnjenjima pod standardnim uslovima.

Kako se ispitivanje trajnosti pri normalnim radnim naprezanjima i industrijskim frekvencijama obično jako otegnu, to je uobičajeno ubrzati ih povišenjem ispitne frekvencije. Međutim, kada se povisi frekvencija mogu nastati dva oblika pogrešaka:

- Ako je frekvencija previsoka, kumulativno zagrevanje može prouzrokovati brz termički probod tako da je trajnost, preračunata na industrijsku frekvenciju kraća nego u slučaju stvarnog merenja na industrijskoj frekvenciji.
- Vodljivi površinski slojevi koji nastaju na industrijskoj frekvenciji znatno se brže stvaraju na višim frekvencijama, utičući na obim hemijskih degradacija i karakteristike pražnjenja i često prouzrokuju povremen ili potpun prestanak pražnjenja. Trajnost preračunata na industrijsku frekvenciju može tada biti znatno veća nego u slučaju stvarnog merenja na industrijskoj frekvenciji.

Za potpuno ocenjivanje materijala potrebno bi bilo utvrditi otpornost materijala prema probodu kako usled površinskog tako i unutrašnjeg pražnjenja. Početno ocenjivanje materijala može se obaviti znatno lakše sa površinskim pražnjenjem nego sa unutrašnjim.

Ovaj standard obuhvata samo ispitivanja sa površinskim pražnjenjem.

Ispitivanja sa unutrašnjim pražnjenjem predmet su drugog standarda.

3 Princip ispitivanja

Kada se za ispitivanje trajnosti kao merilo uzme potpuno probijanje materijala usled prisustva površinskog pražnjenja iz različitih tipova elektroda, iskustvo je pokazalo da takvo ispitivanje daje sličnu i reproduktivnu podelu materijala, pod uslovom da u toku ispitivanja struji suv vazduh. Elektrode preporučene u ovom standardu odabrane su tako da najbolje zadovolje sledeće zahteve.

- 3.1 Jednostavnost i nisku cenu elektroda i njihovih držača, kao i lako postavljanje uzoraka.
- 3.2 Dovoljno nizak kapacitet ispitnih uzoraka tako da nije potrebna prevelika snaga za frekvencije ubrzanog ispitivanja trajnosti.
- 3.3 Površina uzorka izložena pražnjenju treba da je što veća u odnosu na ukupnu površinu uzorka.
- 3.4 Oblik elektrode, pa prema tome i karakteristike pražnjenja ne smeju se osetno menjati za vreme produženih ispitivanja. Stoga ne treba upotrebljavati šiljaste ili elektrode sa ostrim rubovima.
- 3.5 Električno naprezanje početkom pražnjenja i energija pražnjenja pri ispitnom naprezanju moraju biti slični vrednostima koje se obično sreću u praksi za posmatrani materijal.
- 3.6 Ispitivanje treba da je moguće kako na materijalu u obliku listova tako i u obliku filma, i da se izvestan broj ispitivanja, pomoću kojih bi se procenila jednoobraznost materijala, može načiniti na sasvim ograničenoj površini.
- 3.7 Predvideti potrebna sredstva da se ispitni uzorci izlože mehaničkom naprezanju za vreme površinskog pražnjenja, ako je takvo naprezanje karakteristično u namenjenoj primeni.

4 Uređaj za ispitivanje

4.1 Ispitne elektrode

Ispitivanja predviđena ovim standardom treba vršiti primenjujući jednu cilindričnu i jednu ravnu elektrodu od nerđajućeg čelika.

Napomena. Tačan tip nerđajućeg čelika nije važan, ali se često koristi sledeći:

0,16% ugljenika	11,0 do 14,0% nikla
najviše 0,20% silicijuma	11,0 do 14,0% hroma
najviše 2% mangana	

Ove elektrode treba da zadovolje sledeće uslove.

4.11 Cilindrične elektrode

Cilindar prečnika $6 \pm 0,3$ mm čije su oštre ivice zaobljene sa poluprečnikom 1 mm. Masa ove elektrode treba da je približno oko 30 g. Elektroda se stavlja na uzorak, ali za neke materijale dozvoljava se razmak koji ne prelazi $100/\mu\text{m}$ između ove elektrode i uzorka, da bi se izbeglo mehaničko oštećenje.

Za vrlo tanke uzorke (debljina ispod $100/\mu\text{m}$) praktično je da se uzorak umetne između učvršćenih elektroda, međusobno razmaknutih $100/\mu\text{m}$.

Napomena. Ispitivanja se mogu izvršiti sa jednom ili više elektroda koje su stavljene na ispitni uzorak. Ukoliko se upotrebljava više elektroda potreban je dovoljan razmak između elektroda da bi se izbeglo međusobno delovanje pražnjenja od susednih elektroda.

Primer uređaja sa elektrodama prikazan je na slici.

4.12 Ravne elektrode

Ravna ploča sa većom površinom nego što je površina pokrivena pražnjenjem iz cilindričnih elektroda pod ispitnim naponom.

4.2 Ispitni uzorak

Uzorak treba da je ravnomerne debljine i odgovarajuće površine da bi se izbeo preskok. Gornja površina uzorka mora biti potpuno čista.

Da bi sprečila slaba pražnjenja između uzorka i ravne elektrode može se ukazati potreba da se koristi vodljiva boja na donjoj površini uzorka. Međutim, mora se paziti da se izbegne boja ili razređivač koji izaziva pucanje površine ili hemijsko razaranje uzorka.

Na takvim ispitnim uzorcima materijala koji bi vodljivu boju verovatno apsorbirao, može se staviti aluminijumska folija, debljine 0,025 mm. Folija može biti istih dimenzija kao i uzorak, a stavlja se na donju površinu uzorka uz odgovarajuću silikonsku mast. Količina silikonske masti koja se koristi u tu svrhu treba da je minimalna, i ne sme štetno delovati na uzorak da ga hemijski razara.

Ako se u standardu za materijal zahteva da uzorak bude klimatski pripremljen pre ispitivanja, onda se vrši prema odredbama JUS N.A5.005.

Napomena. Specijalna ispitivanja mogu se izvršiti na naslaganim tankim filmovima, no rezultati će se verovatno razlikovati od ispitivanja na jednom sloju iste vrste izolacije i iste debljine.

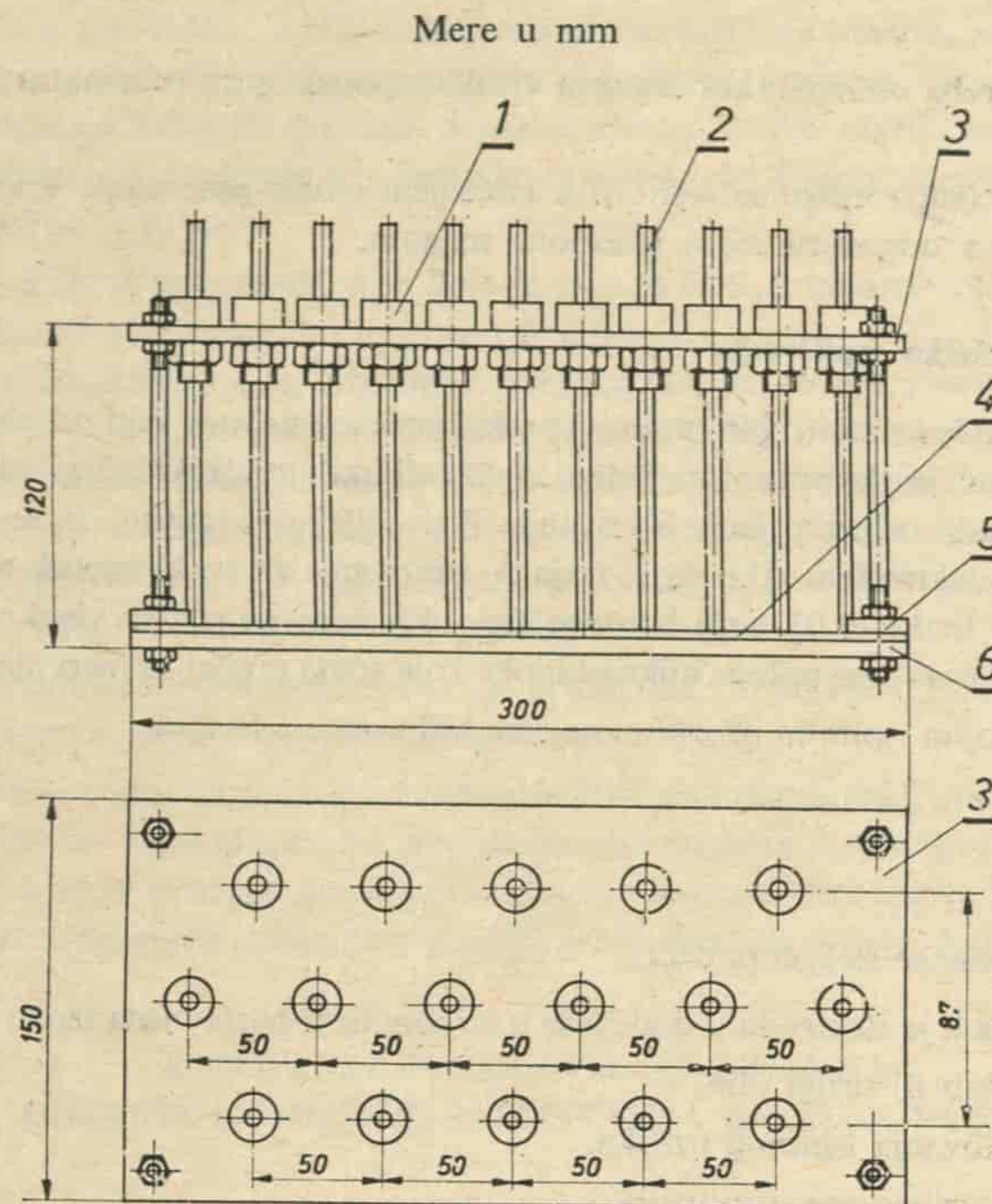
4.3 Uslovi okoline

Normalno se ispituje na sobnoj temperaturi (15 do 35 °C) u suvom vazduhu sa relativnom vlagom koja ne prelazi 20%. Strujanje vazduha treba da iznosi najmanje 0,5 litara u minutu po ispitnoj elektrodi.

Napomena. Relativna vlaga od 20% ili manja, može se postići prolaskom kroz cev koja sadrži odgovarajući desikator kao što je $\text{CaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$.

Ispitivanja na povišenoj temperaturi treba vršiti pod uslovima propisanim u JUS N.A5.005.

Da bi se izbegla moguća opasnost po zdravlje usled stvaranja aktivnih plinova (npr. O_3 i NO_2 u vazduhu), ispitivanja treba obavljati u zatvorenim komorama sa cirkulacijom suvog vazduha preko ispitnih uzoraka i izbacivanjem vazduha izvan laboratorije.

- 1 — Stega za cilindrične elektrode (za ispitivanje mekih materijala)
- 2 — Visokonaponske elektrode $\varnothing 6 \pm 0,3$
- 3 — Ploča od složenog tinjca
- 4 — Uzorak
- 5 — Stega za uzorak
- 6 — Niskonaponska elektroda

4.4 Ispitni napon

4.41 Ispitivanje novih materijala

Variranje trajnosti izolacije, u zavisnosti od priključenog napona, utvrđuje se sa najmanje tri napona.

Najviši ispitni napon odabere se tako da trajnost ne bude manja od ekvivalenta od 100 sati na industrijskoj frekvenciji. Najniži ispitni napon odabere se tako da trajnost uzorka ne bude manja od ekvivalenta od 5000 sati na industrijskoj frekvenciji.

Kada su u pitanju tanki materijali (debljine ispod $100/\mu\text{m}$), dozvoljeno je da se odabere najniži ispitni napon koji daje ekvivalent trajnosti od 1000 sati na industrijskoj frekvenciji.

4.42 Tekuća prijemna ispitivanja materijala koji su već procenjeni.

Trajnost materijala na frekvenciji f Hz treba utvrditi pod naponom od koga se očekuje, prema ranijim istraživanjima tog materijala, da prouzrokuje proboj na ekvivalentu od 1 godine na industrijskoj frekvenciji.

Kada su u pitanju tanki materijali (debljine ispod $100/\mu\text{m}$), ispitni napon se odabere tako da daje očekivanu trajnost od 1000 sati na industrijskoj frekvenciji.

4.5 Frekvencija i oblik vala ispitnog napona

Trajnost materijala treba utvrditi na industrijskoj frekvenciji (48 do 62 Hz). Ako se ispituje na višim frekvencijama, dužnost ispitne laboratorije je da dokaže da se trajnost ispitivanog materijala menja obrnuto proporcionalno sa frekvencijom, tako da se ekvivalent trajnosti za 50 ili 60 Hz može izračunati.

Napon industrijske ili više frekvencije treba da je približno sinusoidan, čiji temeni faktor (odnos temene i efektivne vrednosti) treba da je u granicama $V_2 \pm 5\%$. Ispitni napon ne sme sadržavati harmonike koje prelaze 5% od vrednosti amplitude.

5 Električni uređaji

5.1 Izvor visokog napona

Ispitivanja sa 50 ili 60 Hz treba obavljati korišćenjem visokonaponskog transformatora, regulatora napona, prekidača i voltmetra.

Ispitivanja sa višim frekvencijama mogu se vršiti ili korišćenjem motor-generatora i visokonaponskog transformatora, ili elektronskog generatora s odgovarajućom izlaznom snagom.

5.2 Uređaj za pokazivanje završetka ispitivanja

Na trajnost izolacije malo utiče kratkotrajan (minute) prekid ispitnog napona pod uslovom da suv vazduh cirkuliše preko ispitnih uzoraka, što omogućuje da proboj na jednoj elektrodi aktivira prekidač za napajanje ispitnim naponom i istovremeno zaustavi časovnik koji beleži trajanje ispitivanja. Podjednako je, međutim, da se neki osigurač ili prekidač uključi na red sa svakom ispitnom elektrodom tako da se trajanje ispitivanja za svaki uzorak može posebno zabeležiti. Poseban topljivi uređaj sastoji se od tanke (0,03 mm) bakarne žice uključene na red sa visokonaponskom elektrodom. Žica se zategne između nekog čepa i pokretne poluge mikrosklopke koja spaja uređaj za merenje vremena.

Impedansa na red sa bilo kojim ispitnim uzorkom ne sme biti veća od 10 k Ω .

6 Zapisnik o ispitivanju

U zapisnik o ispitivanju unose se sledeći podaci:

1. Postupak ispitivanja tj. da li je elektroda u dodiru sa uzorkom ili je postavljena iznad uzorka.
2. Ispitni medijum — vazduh ili drugi plin,
3. Postupak izrade ili oblikovanja ispitnog uzorka,
4. Klimatska priprema materijala pre ispitivanja,
5. Broj uzoraka. Ako se ispituju 9 uzoraka za svaki ispitni napon, onda se uzorci mogu ispitivati istovremeno,
6. Nazivna i prosečna debljina utvrđena u blizini ispitne elektrode,
7. Vlažnost okoline i količina plina koja prolazi kroz ispitnu komoru,
8. Temperatura okoline i barometarski pritisak,
9. Ispitni napon i frekvencija
10. Prosečna vrednost posmatranog ili izračunatog vremena proboja za svaki ispitni napon i standardna odstupanja tog vremena, sve u odnosu na 50 ili 60 Hz.
Najkraće utvrđeno vreme proboja.
11. Priroda i jačina mehaničkog naprezanja primenjenog za vreme ispitivanja, kada je na mestu.

Rezultate ispitivanja novih materijala treba prikazati grafički, i ukoliko je moguće, dodati pojedinosti kao što su početan napon pražnjenja i jačina pražnjenja.

Veza sa drugim standardima:

JUS N.A5.005 — Standardni uslovi za ispitivanje čvrstih električnih izolacionih materijala

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDARDA
IZ OBLASTI DERIVATA NAFTE**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. decembar 1971.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 9754	Tečna goriva.	
	Avionski benzin (mešani, elilizirani).....	JUS B.H2.250
Predlog br. 9755	„ Dizelgoriva	JUS B.H2.413
Predlog br. 9756	„ Ulja za loženje	JUS B.H2.430
Predlog br. 9757	Cirkulaciona ulja (CP)	JUS B.H3.233
Predlog br. 9758	Tečnost za hidraulične prenosne sisteme mehanizama za kočenje motornih vozila	JUS H.Z2.100

Predlozi standarda pod red. br. 9754, 9755, 9756, 9757 su u stvari revizije postojećih standarda iz grupe B.H2 — Tečna goriva i grupe B.H3 — Maziva, koji su izrađeni na savremenoj osnovi i prilagođeni načinu definisanja kvaliteta, asortimani o upotrebnosti vrednosti naftinih derivata danas u svetu; za sve utvrđene karakteristike kvaliteta proizvoda propisane su i metode njihovog određivanja odnosno proveravanja pri isporuci i prijemu.

Predlog br. 9758 je nov standard za koji ne postoji JUS, a mnogobrojni zahtevi naše privrede ukazali su na potrebu njegovog donošenja.

Ovi predlozi izrađeni su u okviru Jugoslovenskog društva za primenu goriva i maziva SMEITJ-a — Odbor Beograd, pod rukovodstvom posebno oformljene Komisije za ovaj rad, uz učešće specijalizovanih grupa stručnjaka sa teritorije SFR Jugoslavije, a oformljeni su u Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju na osnovu ustaljene prakse i zapisnika komisije Jugoslovenskog društva za primenu goriva i maziva i zapisnika komisije recenzenata ovih predloga.

Predlozi su umnoženi u dovoljnom broju primeraka i dostavljeni svim zainteresovanim preduzećima, organizacijama i ustanovama u zemlji.

Zainteresovane radne organizacije i ustanove koje nisu dobile tekstove ovih predloga, mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša br. 54 (p. fah 933), sa zahtevom da im se predlozi dostave radi stavljanja eventualnih primedbi. Zahteve treba dostaviti najkasnije do 1. decembra 1971. godine.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDARDA
IZ OBLASTI HEMIJSKIH ISPITIVANJA GVOŽĐA I ČELIKA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. decembar 1971.

Stavljaju se na javnu diskusiju sledeći predlozi standarda:

Predlog br. 9759	Metode ispitivanja hemijskog sastava gvožđa i čelika; gravimetrijsko određivanje aluminijuma oksinom	JUS C.A1.081
Predlog br. 9760	„ volumetrijsko određivanje magnezijuma..	JUS C.A1.084
Predlog br. 9761	„ fotometrijsko određivanje arsena	JUS C.A1.086

Donošenje ovih standarda podstakla je komisija za hemijska ispitivanja gvožđa i čelika: pojedini članovi su izradili osnovne nacrtne predloga standarda, koje je komisija zatim pretresla.

Zainteresovani koji žele ove predloge standarda, mogu ih dobiti, na svoj zahtev, od Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, pošt. fah 933.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDARDA
IZ OBLASTI TRAKA ZA UZEMLJENJE OBJEKATA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. decembar 1971.

Stavlja se na javnu diskusiju predlog sledećeg standarda:

Predlog br. 9762	Čelične pocinkovane trake za uzemljenje. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	JUS C.K5.030
-------------------------	---	---------------------

Ovaj predlog standarda izrađen je na osnovu zahteva »Poslovnog udruženja proizvođača žice, žičanih i vijčanih proizvoda«, koje je pripremila osnovni nacrt standarda i predložilo komisiju za njegovo pretresanje.

Zainteresovani mogu, na svoj zahtev, dobiti ovaj predlog od Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, pošt. fah 933.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI ŠINSKIH VOZILA

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. decembar 1971.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju sledeći predlog standarda:

Predlog br. 9763 Obruči šinskih vozila. Profil venca točka..... **JUS P.F2.230**

Predlog standarda je umnožen i dostavljen na adresu izvesnog broja zainteresovanih preduzeća radi dostavljanja obrazloženih pismenih primedbi.

Interesenti koji ovaj predlog nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54. Poštanski fah 933), sa zahtevom da im se predlog naknadno dostavi.

MEĐUNARODNA STANDARDIZACIJA

PRIMLJENA DOKUMENTACIJA

Ovaj pregled sadrži predloge preporuka, usvojene preporuke i drugu važniju dokumentaciju koju je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC). Preporučuje se zainteresovanima da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, ili putem izrade kopija, a po posebnom traženju, uz obavezu plaćanja troškova reprodukcije.

ISO/TC 3 — Tolerancije

Preporuka ISO:

- br. 1938 — »Sistem ISO tolerancija i naleganja. II deo. Provera glatkih delova«.

ISO/TC 8 — Brodogradnja

Preporuka ISO:

- br. 1964 — »Brodogradnja. Oznaka detalja na generalnim planovima brodskih instalacija«.

ISO/TC 10 — Crteži (opšti principi)

Preporuka ISO:

- br. 1661 — »Tehnički crteži. Tolerancije oblika i položaja. IV deo. Praktični primeri upisivanja na crtežima«.

ISO/TC 20 — Aero- i kosmonautika

Predlozi preporuka ISO:

- br. 2434 — »Zbijeni vazduh za korišćenje na vazduhoplovima« (rok za primedbe 1. X 1971.),
br. 2435 — »Azot za korišćenje na vazduhoplovima« (rok za primedbe 1. X 1971.),
br. 2436 — »Električni provodnici otporni prema toploti za vazduhoplove. Metode ispitivanja« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 22 — Automobili

Predlozi preporuka ISO:

- br. 2327 — »Automobili. Svećice za paljenje, kratke M14×1,25 sa koničnim sedištem« (rok za primedbe 1. X 1971.),
br. 2575 — »Motorna vozila. Simboli i signalna svetla za komande« (rok za primedbe 15. X 1971.)

ISO/TC 26 — Bakar i bakarne legure

Preporuke ISO:

- br. 1187 — »Specijalne legure bakra za gnječenje«,
br. 1336 — »Legirani bakar za gnječenje«,
br. 1337 — »Bakar za gnječenje«

ISO/TC 27 — Čvrsta mineralna goriva

Predlog preporuke ISO:

- br. 1988 — »Uzimanje uzoraka uglja« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 29 — Sitan alat

Predlozi preporuka ISO:

- br. 2421 — »Tocila za unutrašnje brušenje, cilindrično. Označavanje. Dimenzije. Tolerancije« (rok za primedbe 1. X 1971.)
br. 2422 — »Tocila za unutrašnje brušenje, konično zarubljena. Označavanje. Dimenzije. Tolerancije« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 34 — Poljoprivredni prehrambeni proizvodi

Preporuka ISO:

- br. 1739 — »Buter. Određivanje indeksa refrakcije masne materije (Referentna metoda)«,
Predlozi preporuka ISO:
br. 2446 — »Mleko. Određivanje sadržaja masnih materija. Metoda po Gerberu« (rok za primedbe 15. X 1971.)
br. 2450 — »Pavlaka. Određivanje sadržaja masnih materija (Referentna metoda)« (rok za primedbe 15. X 1971.)
br. 2451 — »Zrno kakaoa. Uslovi kvaliteta« (rok za primedbe 15. X 1971.)

ISO/TC 35 — Boje i lakovi

Preporuke ISO:

- br. 1521 — »Boje i lakovi. Određivanje otpornosti prema kondenzovanoj vodi (Metoda potapanja u vodu)«,
br. 1522 — »Boje i lakovi. Ispitivanje čvrstoće premaza pomoću klatna«,
br. 1523 — »Boje i lakovi. Određivanje tačke paljenja (Metoda u zatvorenom sudu)«,
br. 1524 — »Boje i lakovi. Određivanje finoće mlevenja«

ISO/TC 36 — Kinematografija

Predlog preporuke ISO:

- br. 2404 — »Kinematografija. Kopije od 70 mm sa šest magnetnih tragova« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 38 — Tekstil

Preporuke ISO:

br. 1765 — »Podni pokrivači mašinske izrade. Određivanje ukupne debljine«

br. 1957 — »Podni pokrivači mašinske izrade. Uzimanje i priprema uzoraka za fizička ispitivanja«,

br. 1958 — »Moket tepisi. Određivanje ukupne mase flora po jedinici površine«,

br. 1959 — »Moket tepisi. Određivanje linearne gustoće flora i gustine vlakana flora«,

br. 1969 — »Užad iz monofilamenta polietilena iz tri struka«,

br. 1970 — »Užad iz osam struka ispletena iz manile i sisala«

Predlozi preporuka ISO:

br. 2307 — »Užad. Određivanje fizikalnih i mehaničkih svojstava« (rok za primedbe 1. X 1971.)

br. 2403 — »Tekstil. Pamučna vlakna. Određivanje mikroner vrednosti« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 44 — Varenje

Predlozi preporuka ISO:

br. 2400 — »Varenje čelika. Referentni blokovi za kalibraciju opreme za ultrazvučno ispitivanje« (rok za primedbe 1. X 1971.)

br. 2401 — »Obložene elektrode. Određivanje različitih efekata i koeficijenta nanosa« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 47 — Hemija

Predlozi preporuka ISO:

br. 2363 — »Sumporna kiselina i oleum, tehnički. Određivanje azotnih oksida spektrofotometrijskom metodom sa 2,4-ksilenolom« (rok za primedbe 15. X 1971.)

br. 2364 — »Amonijumnitrat, tehnički. Određivanje slobodne kiseline. Volumetrijska metoda« (rok za primedbe 15. X 1971.)

br. 2367 — »Kriolit (prirodni i veštački). Određivanje sadržaja aluminijuma. Gravimetrijska metoda u obliku oksikvinoleata« (rok za primedbe 1. X 1971.)

br. 2368 — »Aluminijumfluorid, tehnički. Određivanje sadržaja gvožđa. Fotometrijska metoda pomoću 1,10-fenantrolina« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 55 — Rezana građa i trupci za rezanje

Predlozi preporuka ISO:

br. 2299 — »Rezana građa lišćara. Greške. Klasifikacija« (rok za primedbe 15. X 1971.)

br. 2301 — »Rezana građa lišćara. Greške. Merenje« (rok za primedbe 15. X 1971.)

ISO/TC 59 — Zgradarstvo

Preporuka ISO:

br. 1791 — »Modularna koordinacija. Terminološki rečnik«

Predlozi preporuka ISO:

br. 2444 — »Zglobovi i nastavci u građevinarstvu (konstrukcijama). Terminološki rečnik« (rok za primedbe 1. X 1971.)

br. 2445 — »Zglobovi i nastavci u građevinarstvu (konstrukcijama). Osnovni principi koncepcije« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 77 — Azbest-cementni proizvodi

Preporuka ISO:

br. 1896 — »Azbestne ploče za toplotnu izolaciju«

ISO/TC 79 — Laki metali i njihove legure

Preporuka ISO:

br. 1975 — »Hemijska analiza magnezijuma i njegovih legura. Određivanje sadržaja silicijuma. Spektrofotometrijska metoda sa redukovanim silikomolibdenskim kompleksom«

Predlog preporuke ISO:

br. 2354 — »Hemijska analiza magnezijuma i njegovih legura. Određivanje sadržaja nerastvornog cirkonijuma. Fotometrijska metoda pomoću alizarinsulfonata« (rok za primedbe 15. X 1971.)

ISO/TC 81 — Jedinstveni nazivi za pesticide

»ISO/R 1105/A1-1971 — Izmena 1 preporuke ISO/R 1105-1969«,

»Predlog za dopunu 5 preporuke ISO/R 1750. Jedinstveni nazivi za pesticide i druge fitofarmaceutske proizvode« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 86 — Rashladni uređaji

Predlozi preporuka ISO:

br. 2335 — »Rashladne vitrine za trgovine. Metode ispitivanja. II deo: Kontrola temperature« (rok za primedbe 15. X 1971.)

br. 2410 — »Hladnjaci za domaćinstvo. Metode ispitivanja u svrhu informisanja potrošača« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 87 — Pluta

Predlozi preporuka ISO:

br. 2385 — »Pluta u pločama, sirova pluta, kompaktna pluta, ležeća pluta, škart i otpadak. Uzimanje uzoraka« (rok za primedbe 1. X 1971.)

br. 2386 — »Pluta u pločama, sirova pluta, kompaktna pluta, ležeća pluta, škart, i otpadak. Određivanje vlage« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 97 — Računske mašine i obrada informacija

Predlozi preporuka ISO:

- br. 2375 — »Obrada podataka. Postupak registrovanja izgubljenih sekvencija« (rok za primedbe 1. X 1971.)
- br. 2382 — »Terminološki rečnik iz oblasti obrade podataka. Deo 01. Osnovni termini« (rok za primedbe 1. X 1971.)
- br. 2455 — »Terminološki rečnik iz oblasti obrade podataka. Deo 05. Predstavljanje podataka« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 101 — Transporteri i elevatori

Predlozi preporuka ISO:

- br. 2388 — »Transporteri i elevatori za pojedinačne terete. Prenosivi transporteri sa čeličnom trakom, gumenom i plastičnom itd. Propisi sigurnosti« (rok za primedbe 1. X 1971.)
- br. 2389 — »Transporteri i elevatori za materijale u rasutom stanju. Komandna i kontrolna tabla. Propisi sigurnosti« (rok za primedbe 1. X 1971.)
- br. 2390 — »Transporteri i elevatori za materijale u rasutom stanju. Transporteri sa metalnom paletom. Propisi sigurnosti« (rok za primedbe 1. X 1971.)
- br. 2392 — »Transporteri i elevatori za materijale u rasutom stanju. Hidraulični transporteri. Propisi sigurnosti« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 107 — Obrada metalnih površina

Predlog preporuke ISO:

- br. 2356 — »Izmena 1 preporuke ISO/R 1456 »Elektrolitičke prevlake nikl plus hrom« (rok za primedbe 1. X 1971.)

ISO/TC 108 — Mehanički udari i vibracije

Predlozi preporuka ISO:

- br. 2371 — »Aparati za uravnoteženje ugrađenih delova. Opis i karakteristike« (rok za primedbe 15. X 1971.)
- br. 2372 — »Mehaničke vibracije mašina koje rade sa 10 do 200 o/min. Osnova za određivanje vrednosti« (rok za primedbe 15. X 1971.)
- br. 2373 — »Mehaničke vibracije izvesnih električnih rotacionih mašina sa visinom osovine od 80 do 400 mm. Merenje i određivanje vrednosti jačine vibracija« (rok za primedbe 15. X 1971.)

ISO/TC 120 — Koža

Predlozi preporuka ISO:

- br. 2417 — »Gotova koža. Određivanje upijanja vode« (rok za primedbe 1. X 1971.)
- br. 2418 — »Gotova koža. Uzorci za laboratorijska ispitivanja. Mesto uzimanja uzoraka i označavanje« (rok za primedbe 1. X 1971.)
- br. 2419 — »Gotova koža. Kondicioniranje epruveta za fizikalna ispitivanja« (rok za primedbe 1. X 1971.)
- br. 2420 — »Gotova koža. Određivanje prividne gustoće« (rok za primedbe 1. X 1971.)

IEC/TC 12 — Radiokomunikacije

IEC publikacija 315-1A (prvo izdanje, 1971): Prvi dodatak publikaciji 315-1(1971): Metode merenja na radio prijemnicima za različite klase emisije. Prvi deo: Opšti uslovi za merenja i merne metode primenljive na nekoliko tipova prijemnika. Dopuna A: Pregled ulaznih delova za magnetne antene. Cena 33 šv. fr.

IEC/TC 13 — Merni instrumenti

IEC publikacija 351 — Prikazivanje karakteristika katodnog oscilografa. Prvo izdanje, 1971. Cena 79,50 šv. fr.

IEC/TC 29 — Elektroakustika

IEC publikacija 327 (prvo izdanje, 1971): Precizan način za kalibrisanje pritiska za standardne mikrofone od jednog inča, tehnikom reciprociteta. Cena 33 šv. fr.

IEC/TC 35 — Elementi i baterije

IEC publikacija 86-1 — Elementi i baterije. Treće izdanje, 1971. Cena 15 šv. fr.

IEC/TC 39 — Elektronske cevi

IEC publikacija 151-24 (prvo izdanje, 1971): Merenja električnih osobina elektronskih cevi. 24 deo: Metode merenja cevi sa katodnim zracima, sa elektrostatičkom memorijom. Cena 45 šv. fr.

IEC/TC 40 — Kondenzatori i otpornici za elektronske uređaje

IEC publikacija 115-3 (prvo izdanje, 1971): Nepromenljivi otpornici. Treći deo: Žičani otpornici tipa 1. Izbor metoda ispitivanja i opšti zahtevi. Cena 15 šv. fr.

IEC/TC 55 — Žice za namote

Postupci ispitivanja žica za namote. Pravo-ugle izolovane žice. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 15. decembar 1971. Tehnički uslovi za pojedine tipove žica za namote. Pravougle bakarne žice izolovane papirom.

Tehnički uslovi za pojedine tipove žica za namote. Lakovane pravougle bakarne žice sa boljim mehaničkim osobinama.

Tehnički uslovi za pojedine tipove žica za namote. Lakovane pravougle bakarne žice sa indeksom temperature od 155.

Tehnički uslovi za pojedine tipove žica za

namote. Pravougle bakarne žice sa izolacijom od impregnisanog stakla.

Postupci ispitivanja žica za namote. Žice okruglog preseka izolovane vlaknastim materijalima.

Gornji predlozi upućeni su na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 15. januar 1972.

KALENDAR ZASEDANJA

Kalendar zasedanja tehničkih komiteta, potkomiteta i drugih organa međunarodnih organizacija: Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehnike komisije (IEC).

U ovoj rubrici objavljujemo nova sazvana i planirana zasedanja, prema informacijama iz Biltena ISO, u kome se objavljuju podaci o zasedanjima. Planirana zasedanja označena su znakom *. Datumi i mesta ovih zasedanja biće naknadno definitivno određeni. Zainteresovana preduzeća, organizacije i ustanove, koje žele da na svoj teret pošalju svoje stručnjake na neko od ovih zasedanja, treba da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša br. 54) radi dobijanja potrebnih objašnjenja i uputstava.

Za učešće na zasedanju ISO i IEC potrebno je pismeno ovlašćenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, pošto je JZS u tim organizacijama učlanjen u ime naše zemlje.

ISO

Septembar

1—3	Pariz	*ISO/TC 108/SC3	Mehanički udari i vibracije (Upotreba i baždarenje instrumenata za merenje udara i vibracija)
2—3	Štokholm	ISO/TC 4/SC 5	Kotrljajni ležaji/Igličasti ležaji
6—10	Beč	ISO/TC 43/SC 1	Akustika/Buka
6—10	Pariz	*ISO/TC 108/SC1	Mehanički udari i vibracije/Uravnoteženje, uključujući mašine za uravnoteženje
8—10	Pariz	*ISO/TC 108/SC 2	Mehanički udari i vibracije/Mere i određivanje mehaničkih udara i vibracija koje se odnose na mašine, drum-ska vozila i konstrukcije
8—10	Turin	ISO/TC 95/SC 12	Kancelarijske mašine/Trake i kalemi
11—18	Moskva	ISO/TC 61	Plastične mase
13—15	Berlin	STACO	Stalan komitet za proučavanje naučnih principa standardizacije
14—15	Minhen	ISO/TC 22/SC 9	Automobili/Dinamika vožnje i ponašanje na putu
14—15	Brisel	ISO/TC 67/SC 1	Materijal i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa /Cevovodi
16	Divon	PLACO	Koordinacioni komitet
16—17	Brisel	ISO/TC 67/SC 5	Materijal i oprema za industriju nafte i prirodnog gasa /Obloge i cevi za bušenje
17	Divon	CERTICO	Komitet za sertifikate
20 i 23	Cirih	ISO/TC 72	Tekstilne mašine i pomoćni uređaji
20—23	Njujork	*ISO/TC 4/SC 6	Kotrljajni ležaji/Ležaji sa loptastim omotačem i širokim unutrašnjim prstenom
20—21	Cirih	ISO/TC 72/SC 2	Tekstilne mašine i pomoćni uređaji/Mašine i uređaji za namotavanje i pripremu materijala za tkanje
20—21	London	*ISO/TC 96/SC 2	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore/Terminologija
20—22	Ženeva	ISO	Savet
20—22	London	ISO/TC 96/SC 1	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore/Postupak konstruisanja
21—22	Pariz	ISO/TC 95/SC 6	Kancelarijske mašine/Mašine za obradu pošte i druge specijalne mašine
21—23	London	ISO/TC 82/SC 2	Rudarstvo/Elementi transportera
21—23	Pariz	ISO/TC 134/SC 2	Veštačka đubriva/Uzimanje uzoraka
22	Cirih	ISO/TC 72/SC 3	Tekstilne mašine i pomoćni uređaji/Mašine i uređaji za tkanje
23—24	London	ISO/TC 96/SC 3	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore/Izbor kablova

23—24	London	*ISO/TC 96/SC 4	Dizalice i drugi uređaji za dizanje i odgovarajuća oprema za ekskavatore/Metode ispitivanja
24	Cirih	ISO/TC 72/SC 4	Tekstilne mašine i pomoćni uređaji/Mašine i uređaji za bojenje i doradu
27—28	Ženeva	INFCO	Stalan komitet za proučavanje naučne i tehničke informacije iz oblasti standardizacije
27—29	Geteborg	ISO/TC 22/SC 11	Automobili/Sigurnosno staklo
28	Milano	ISO/TC 105/SC 1	Čelična žičana užad/Terminologija, definicije i simboli
28—30	Firenca	ISO/TC 58	Boce za gasove
		*ISO/TC 17/SC 10	Čelik/Čelici za posude pod pritiskom
	Švedska	*ISO/TC 20/SC 1	Aero-i kosmonautika/Električne instalacije za letilice
	Tel Aviv	*ISO/TC 110	Vozila unutrašnjeg transporta
		*ISO/TC 122/SC 1	Ambalaža/Dimenzije ambalaže
Septembar/Oktobar			
30—2	Geteborg	ISO/TC 22/SC 14	Automobili/Spoljna oprema, Registracione tablice
30—9	Filadelfija	ISO/TC 45	Guma
	Boston	*ISO/TC 112	Tehnika vakuuma
Oktobar			
4—6	Pariz	ISO/TC 22/SC 12	Automobili/Kočni sistemi
4—8	Maryland	ISO/TC 92	Ispitivanje protivpožarne otpornosti građevinskog materijala
4—8	London	*ISO/TC 95/SC 14	Kancelarijske mašine/Tastatura
5—8	Cirih	ISO/TC 126	Duvan i duvanski proizvodi
6	Cirih	*ISO/TC 126/SC 1	Duvan i duvanski proizvodi/Fizikalna i dimenzionalna ispitivanja
6—8	Pariz	ISO/TC 82/SC 3	Rudarstvo/Rudarska (izvozna) užad
6—8	Berlin	ISO/TC 94/SC 11	Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i oprema/Zaštitni šlemovi
7—8	Pariz	ISO/TC 22/SC 10	Automobili/Ispitivanje udarom
11—12	Varna	*ISO/TC 34/SC 4	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Žitarice i mahunjače
11—12	London	ISO/TC 127/SC 1	Mašine za zemljane radove/Metode ispitivanja radnih karakteristika mašina
11—14	Newton (Boston)	ISO/TC 38/SC 1	Tekstil/Ispitivanje postojanosti obojenja
13—14	London	*ISO/TC 127/SC 4	Mašine za zemljane radove/Trgovačka nomenklatura, klasifikacija i utvrđivanje asortimana
13—15	Francuska	*ISO/TC 8/SC 14	Brodogradnja/Jahte
14	Varna	*ISO/TC 34/SC 5	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Mleko i mlečni proizvodi
15	Varna	*ISO/TC 34	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi
15—16	Newton (Boston)	ISO/TC 38/SC 2	Tekstil/Skupljanje tkanina pri pranju
18—19	Madrid	ISO/TC 22/SC 15	Automobili/Klimatizacijakonfor sa gledišta bezbednosti
19—21	Berlin	ISO/TC 73	Pitanja široke potrošnje
19—23	Ševeningen	ISO/TC 10/SC 3	Crteži (opšti principi)/Grafički simboli za instrumente
21—22	Brisel	ISO/TC 44/SC 2	Varenje/Položaj zavarnih spojeva
25	London	ISO/TC 35/SC 2	Boje i lakovi/Opšte metode ispitivanja pigmenata i punioca
26	London	*ISO/TC 35/SC 10	Boje i lakovi/Metode ispitivanja veziva za boje
26—27	Pariz	*ISO/TC 116/SC 4	Aparati za grejanje prostorija/Aparati bez sagorevanja
27	London	*ISO/TC 35/SC 1	Boje i lakovi/Terminologija
27	London	*ISO/TC 35/SC 4	Boje i lakovi/Titandioksid
27—28	London	*ISO/TC 35/SC 9	Boje i lakovi/Opšte metode ispitivanja boja i lakova
27—28	Pariz	ISO/TC 39/SC 1	Mašine alatke/Uljnohidraulični i pneumatski prenosnici
28—29	London	ISO/TC 144	Sistemi za difuziju vazduha
29	London	ISO/TC 35	Boje i lakovi
	Cirih	*ISO/TC 5/SC 1	Metalne cevi i fitinzi/Gasne i druge čelične cevi
		*ISO/TC 27/SC 3	Čvrsta mineralna goriva/Koks
		*ISO/TC 38/SC 7	Tekstil/Užarija i proizvodi od užadi i kanapa
		*ISO/TC 38/SC 9	Tekstil/Tekstilni materijali za ribarske mreže
		*ISO/TC 97/SC 8	Računske mašine i obrada informacija/Numeričko upravljanje mašinama
		*ISO/TC 101	Transporteri i elevatori
		*ISO/TC 113	Merenje protoka tečnosti u otvorenim kanalima
		*ISO/TC 136	Nameštaj

Jesen				
		*ISO/TC 38/SC 11		Tekstil/Etiketiranje u cilju davanja uputstava o održavanju tekstilnih proizvoda
		*ISO/TC 44/SC 3		Varenje/Materijal za dodavanje i elektrode
		*ISO/TC 44/SC 9		Varenje/Sigurnosno staklo
		*ISO/TC 59/SC 2		Zgradarstvo/Terminologija, simboli i usaglašavanje jezičkog izražavanja
		*ISO/TC 79/SC 4		Laki metali i njihove legure/Blokovi od čistog aluminijuma
		*ISO/TC 95/SC 4		Kancelarijske mašine/Mašine za umnožavanje
		*ISO/TC 95/SC 7		Kancelarijske mašine/Terminologija, klasifikacija i označavanje
	Japan	*ISO/TC 97/SC 2		Računske mašine i obrada informacija/Skupovi znakova i kodiranje
		*ISO/TC 97/SC 5		Računske mašine i obrada informacija/Programski jezici
	Australija	*ISO/TC 129		Aluminijumske rude
	Australija	*ISO/TC 129/SC 1		Aluminijumske rude/Uzimanje uzoraka
	Australija	*ISO/TC 129/SC 2		Aluminijumske rude/Metode ispitivanja
	Australija	*ISO/TC 129/SC 3		Aluminijumske rude/Industrijska ispitivanja
	Engleska	*ISO/TC 131/SC 8		Hidraulični sistemi i njihovi organi/Ispitivanje delova
Novembar				
3—5	London	*ISO/TC 8/SC 1		Brodogradnja/Korito, armature za korito i uređaj na palubi
3—5	Izrael	*ISO/TC 28/SC 3		Nafta i proizvodi prerade nafte/Statičko merenje naftnih proizvoda
8—9	Njujork	*ISO/TC 20/SC 6		Aero-i kosmonautika/Standardna atmosfera
10—12	London	ISO/TC 20/SC 5		Aero-i kosmonautika/Klimatski i radni uslovi za avionsku opremu
11—12	London	*ISO/TC 20/SC 10		Aero-i kosmonautika/Cevi i cevni priključci za vazduhoplove
15—17	Moskva	ISO/TC 123/SC 1		Klizna ležišta/Nazivi, definicije i klasifikacija
15—18	London	*ISO/TC 20		Aero-i kosmonautika
15—19	Berlin	*ISO/TC 133		Mere odeće
16—17	London	*ISO/TC 17/SC 13		Čelik/Čelici za primenu na železnici
16—17	Pariz	*ISO/TC 59/SC 7		Zgradarstvo/Oprema i održavanje zgrada
17—19	Beč	ISO/TC 91		Površinski aktivna sredstva
18—19	Moskva	ISO/TC 123		Klizna ležišta
22—24	Milano	*ISO/TC 86/SC 5		Rashladni uređaji/Konstrukcija i ispitivanje frižidera za domaćinstvo
	Moskva	*ISO/TC 10/SC 4		Crteži (opšti princip) /Šematsko prikazivanje u oblasti kinematike
	London	*ISO/TC 94/SC 10		Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i obuća/Pojasevi i odeća za spasavanje
		*ISO/TC 119/SC 3		Materijali i proizvodi metalurgije praha/Metoda uzimanja uzoraka i ispitivanja proizvoda od sinterovanog metana (izuzev od tvrdih metana)
Novembar/Decembar				
22—3	Pariz	*ISO/TC 69		Primena statističkih metoda
30—3	Diseldorf	*ISO/TC 52/SC 1		Hermetične limenke za životne namirnice/Kutije za opštu primenu
Decembar				
		*ISO/TC 51		Paleta za prevoz i manipulaciju jednoobraznih tereta
	London	*ISO/TC 94/SC 3		Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i obuća/Zaštitne čizme i cipele
		*ISO/TC 110/SC 1		Vozila unutrašnjeg transporta/Opšta terminologija
1972.				
Januar/Februar				
	Nju Delhi	*ISO/TC 34/SC 7		Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Mirođije i začini
	Nju Delhi	*ISO/TC 34/SC 8		Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Sredstva za uživanje
	Nju Delhi	*ISO/TC 88		Slikovite oznake za upozorenje pri manipulaciji robe

Februar	London	*ISO/TC 100/SC 1	Lanci i lančanicci za prenos snage i konvejere/Transmisioni lanci sa valjcima, sa kratkim korakom i ozubljeni točkovi
	London	*ISO/TC 100/SC 3	Lanci i lančanicci za prenos snage i konvejere/Lanci izvedeni od preciznih transmisionih lanaca sa valjcima, sa kratkim korakom
	London	*ISO/TC 100/SC 5	Lanci i lančanicci za prenos snage i konvejere/Lanci sa karikama
Februar/Mart			
29—1	Španija	*ISO/TC 22/SC 1	Automobili/Električne instalacije za letilice
Mart	SAD	*ISO/TC 22/SC 13	Automobili/Raspored komandi
14—17	Tokijo	*ISO/TC 102/SC 3	Železne rude/Fizikalna ispitivanja
14—17	Tokijo	*ISO/TC 102/SC 4	Železne rude/Određivanje veličine zrna
20—23	Tokijo	*ISO/TC 102/SC 2	Železne rude/Hemijske analize
21—23	Tokijo	*ISO/TC 102/SC 1	Železne rude/Uzimanje uzoraka
24	Tokijo	*ISO/TC 102	Železne rude
Mart/April		*ISO/TC 17/SC 2	Čelik/Klasifikacija i označavanje čelika
		*ISO/TC 17/SC 8	Čelik /Dimenzije vruće valjanih čeličnih profila
April		*ISO/TC 6/SC 5	Papir, karton i celulozna pulpa/Metode ispitivanja i tehnički uslovi pulpa
		*ISO/TC 10/SC 1	Crteži (opšti principi)/Preliminarni radovi
	Cirih	*ISO/TC 70/SC 1	Definicija motora i mašina/Definicije
	London	ISO/TC 86/SC 7	Rashladni uređaji/Konstrukcija i ispitivanje rashladnih vitrina i sličnih uređaja za trgovinu
Proleće		*ISO/TC 4	Kotrljajni ležaji
	Švedska	*ISO/TC 8/SC 2	Brodogradnja/Brodske dizalice i pribor
		*ISO/TC 111/SC 3	Lanci za dizanje i njihove spojke i pribor/Pribor
		*ISO/TC 17/SC 11	Čelik/Čelični odlivci
		*ISO/TC 24/SC 5	Sita, određivanje granulometrijskog sastava sejanjem i drugim metodama/Sita od tekstilnog materijala
		*ISO/TC 54	Etarska ulja
	Oslo	*ISO/TC 55	Rezana građa i trupci za rezanje
	Oslo	*ISO/TC 72/SC 1	Tekstilne mašine i pomoćni uređaji/Mašine, uređaji za pripremu vlakana za pređenje, pređenje i istezanje i upređanje
	Švajcarska	*ISO/TC 77	Azbest-cementni proizvodi
	Švajcarska	*ISO/TC 95	Kancelarijske mašine
		*ISO/TC 97	Računske mašine i obrada informacija
		*ISO/TC 107	Metalne i druge neorganske prevlake
	Nju Delhi	*ISO/TC 122/SC 3	Ambalaža/Tehnički uslovi i metode ispitivanja transportne ambalaže
		*ISO/TC 123/SC 3	Klizna ležišta/Dimenzije i tolerancije
		*ISO/TC 125	Prostorije i uslovi za ispitivanje
Maj			
	Štokholm	*ISO/TC 17/SC 6	Čelik/Metode mehaničkog ispitivanja
		*ISO/TC 89	Ploče od drveta ili drugih lignoceluloznih materijala
		*ISO/TC 89/SC 2	Ploče od drveta ili drugih lignoceluloznih materijala/Ploče iverice
	Švedska	*ISO/TC 118	Materijal i proizvodi metalurgije praha
		*ISO/TC 119/SC 1	Materijal i proizvodi metalurgije praha/Terminologija
		*ISO/TC 119/SC 3	Materijal i proizvodi metalurgije praha/Uzimanje uzoraka i metode ispitivanja proizvoda od sinterovanog metala /izuzev od tvrdih metala)
		*ISO/TC 119/SC 4	Materijal i proizvodi metalurgije praha/Uzimanje uzoraka i metode ispitivanja tvrdih metala
Juni			
		*ISO/TC 27	Čvrsta mineralna goriva
		*ISO/TC 27/SC 2	Čvrsta mineralna goriva/Mrki ugljevi i ligniti
		*ISO/TC 52	Hermetičke limenke za životne namirnice
	London	*ISO/TC 81	Jedinstveni nazivi za pesticide
		*ISO/TC 105	Čelična žičana užad

	Rumunija	*ISO/TC 120	Koža
	Rumunija	*ISO/TC 120/SC 1	Koža/Sirova sitna i krupna koža uključujući piklovane kože
	Rumunija	*ISO/TC 120/SC 2	Koža/Štavljeni koža
Juli			
	Houston	*ISO/TC 108	Mehanički udari i vibracije
Leto			
		*ISO/TC 104	Konteneri za transport robe
Septembar			
23—30	Baden-Baden	*ISO/TC 61	Plastične mase
	Filadelfija	*ISO/TC 6/SC 2	Papir, karton i celulozna pulpa/Metode ispitivanja i uslovi za kvalitet papira i kartona
	London	*ISO/TC 28	Nafta i proizvodi prerade nafte
	London	*ISO/TC 28/SC 2	Nafta i proizvodi prerade nafte/Dinamičko merenje proizvoda nafte
Oktoibar			
5—14	Keln	*ISO/TC 45	Guma
		*ISO/TC 46	Dokumentacija
	Nju Delhi	*ISO/TC 50	Šelak
		*ISO/TC 98	Osnove statičkih proračuna građevinskih konstrukcija
		*ISO/TC 98/SC 1	Osnove statičkih proračuna građevinskih konstrukcija/Terminologija i simboli
		*ISO/TC 98/SC 2	Osnove statičkih proračuna građevinskih konstrukcija/Obezbeđenje konstrukcija
		*ISO/TC 98/SC 3	Osnove statičkih proračuna građevinskih konstrukcija/Opterećenja, sile i dr. dejstva
		*ISO/TC 98/SC 4	Osnove statičkih proračuna građevinskih konstrukcija/Granice deformacija
Jesen			
		*ISO/TC 2	Vijci, navrtke i pribor
	San Francisko	*ISO/TC 17/SC 4	Čelik/Termički obrađeni čelici, legirani čelici i čelici za obradu na automatima
	Filadelfija	*ISO/TC 26	Bakar i bakarne legure
	Budimpešta	*ISO/TC 34	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi
	Budimpešta	*ISO/TC 34/SC 4	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Žitarice i mahunjace
		*ISO/TC 97/SC 5	Računske mašine i obrada informacija/Programski jezici
Zima			
		*ISO/TC 10/SC 4	Crteži (opšti principi) /Šematsko prikazivanje u oblasti kinematike
		*ISO/TC 29	Sitan alat
		*ISO/TC 69	Primena statističkih metoda
Decembar			
	Pariz	*ISO/TC 116	Aparati za grejanje prostorija
Nepoznati podatak za mesec			
		*ISO/TC 12/SC 1	Veličine, jedinice, simboli i faktori i tablice za preračunavanje
		*ISO/TC 22	Automobili
		*ISO/TC 34/SC 2	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Seme i plodovi uljanih biljaka
	Nemačka	*ISO/TC 34/SC 6	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi /Meso i proizvodi od mesa
		*ISO/TC 35/SC 4	Boje i lakovi/Titandi oksid
		*ISO/TC 35/SC 9	Boje i lakovi/Opšte metode ispitivanja boja
		*ISO/TC 35/SC 10	Boje i lakovi/Metode ispitivanja boja i lakova
		*ISO/TC 59	Građevinske konstrukcije
		*ISO/TC 73	Pitanja široke potrošnje
		*ISO/TC 86/SC 5	Rashladni uređaji/Konstrukcija i ispitivanje frižidera za domaćinstvo
		*ISO/TC 87	Pluta
		*ISO/TC 94/SC 4	Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i obuća/Industrijski zaštitni remenovi
		*ISO/TC 94/SC 9	Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i obuća/Nezapaljiva odeća
		*ISO/TC 106	Materijal i proizvodi za zubarstvo

Kraj 1972/početak 1973		*ISO/TC 34/SC 1	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Sredstva za re-produkciju
		*ISO/TC 140	Podne obloge
1973.			
Juni	Kiruna	*ISO/TC 102/SC 1	Železne rude/Uzimanje uzoraka
Oktobar		*ISO/TC 6	Papir, karton i celulozna pulpa
		*ISO/TC 6/SC 5	Papir, karton i celulozna pulpa/Metode ispitivanja i tehnički uslovi pulpa
	Japan	*ISO/TC 8	Brodogradnja
		*ISO/TC 27/SC 2	Čvrsta mineralna goriva/Mrki ugljevi i ligniti
Jesen			
		*ISO/TC 34/SC 5	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Mleko i mlečni proizvodi
	Belgija	*ISO/TC 91	Površinski aktivna sredstva
Nepoznati podatak za mesec			
	SAD	*ISO	Generalna skupština
	SAD	*ISO/TC 17	Čelik
		*ISO/TC 35	Boje i lakovi
		*ISO/TC 35/SC 1	Boje i lakovi/Terminologija
		*ISO/TC 35/SC 2	Boje i lakovi/Opšte metode ispitivanja pigmenata i punioca
		*ISO/TC 35/SC 4	Boje i lakovi/Titandioksid
		*ISO/TC 35/SC 9	Boje i lakovi/Opšte metode ispitivanja boja i lakova
		*ISO/TC 35/SC 10	Boje i lakovi/Metode ispitivanja veziva za boje
	SAD	*ISO/TC 36	Kinematografija
	SAD	*ISO/TC 42	Fotografija
	Indija	*ISO/TC 44	Varenje
	Francuska	*ISO/TC 45	Guma
		*ISO/TC 48	Laboratorijsko stakleno posuđe i aparati
	Švajcarska	*ISO/TC 61	Plastične mase
		*ISO/TC 86/SC 5	Rashladni uređaji/Konstrukcija i ispitivanje frižidera za domaćinstvo
		*ISO/TC 86/SC 7	Rashladni uređaji/Konstrukcija i ispitivanje rashladnih vitrina i sličnih uređaja za trgovinu
	Australija	*ISO/TC 106	Materijal i proizvodi za zubarstvo
IEC			
Septembar			
1 i 11	Lenjingrad	TC 48	Elektromehanički sastavni delovi za telekomunikacione uređaje
1—3	Lenjingrad	SC 48 A	Grla za elektronske uređaje i pribor
2—4	Lenjingrad	SC 40 A	Promenljivi kondenzatori
2—8	Helsinki	SC 3 A	Grafički simboli za šeme
3—6	Lenjingrad	SC 48 C	Sklopke
6—8	Lenjingrad	TC 42	Visokonaponska ispitivanja
6 i 7	Lenjingrad	SC 59 A	Električne mašine za pranje sudova
6—10	Lenjingrad	TC 40	Kondenzatori i otpornici za elektronske uređaje
6—10	Lenjingrad	TC 51	Feromagnetni materijali
7—11	Lenjingrad	SC 48 B	Konektori
8—10	Lenjingrad	SC 50 B	Klimatska ispitivanja
8 i 9	Lenjingrad	SC 59 D	Mašine za pranje rublja, za domaćinstvo
9	Helsinki	TC 3	Grafički simboli
10	Lenjingrad	TC 59	Radna sposobnost električnih naprava za domaćinstvo
10—13	Lenjingrad	SC 61 B	Bezbednost mikrotalasnih peći za domaćinstvo
11—14	Lenjingrad	TC 50	Osnovna klimatska i mehanička ispitivanja
13—17	Glazgov	TC 4	Hidraulične turbine
13—17	London	TC 64	Električne instalacije u zgradama
13—18	Cirih	TC 56	Pouzdanost sastavnih delova i električnih uređaja
20 i 24	Bukurešt	SC 45 A	Instrumenti za reaktore
23 i 28	Bukurešt	SC 45 B	Instrumenti za radio-zaštitu
29—30	Bukurešt	TC 45	Nuklearna instrumentacija

INFORMACIJE ISO

U ovoj rubrici objavljuju se stručne i druge informacije iz informativnog biltena Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

MEĐUNARODNI STANDARDNI PROPISI—PRIPREMA ZA PREČIŠĆAVANJE VAZDUHA I VODE

Zemlje članice Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) iz celoga sveta glasale su velikom većinom za formiranje dva nova Tehnička komiteta koji bi se u okviru ove organizacije bavili tretiranjem problema vezanih za prečišćavanje vazduha i vode sa gledišta standardizacije.

Ovi komiteti imaju zadatak da proučavaju tehnička pitanja kao što su: terminologija, uzimanje uzoraka, kvalitativne i kvantitativne metode ispitivanja, klasifikacija zagađivača vazduha i voda i dr. Pošto se ovo odnosi na skoro svaki kraj zemaljske kugle, koji individualno treba da utvrdi dozvoljene koncentracije zagađivača u vazduhu i vodama, ova pitanja neće još ući u plan rada Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO). Predviđeno je međutim, da se u okviru ISO-a u narednih šest meseci, srede pitanja u vezi sa pravnim kompetencijama i programom rada ovih novih Tehničkih komiteta.

Međunarodni sporazumi u vezi sa napred navedenim tehničkim pitanjima koja se odnose na kontrolu zagađenosti, otežanje korišćenje spornih metoda ispitivanja, olakšati donošenje međunarodnih zakonskih propisa, kad na njih dođe red, i svesti na najmanju meru drugorazredne poslove na kontroli zagađenosti koji se odnose na razmenu iskustava i međunarodna investiciona ulaganja.

Među zemljama članicama Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) za aktivno učešće u radu jednog ili drugog novog Tehničkog komiteta ove organizacije izjasnile su se sledeće zemlje: Austrija, Belgija, Brazil, Čehoslovačka, Danska, Finska, Francuska, Nemačka, Mađarska, Indija, Japan, Holandija, Norveška, Poljska, Rumunija, Južna Afrika, Švedska, Engleska, SAD, SSSR.

Američkom Nacionalnom Institutu za Standardizaciju ANSI poveren je sekretarijat novog komiteta koji će se baviti problemima prečišćavanja voda, a sekretarijat drugog novog komiteta, koji će se baviti problemima prečišćavanja vazduha, poveren je Nemačkom Institutu za standardizaciju (DNA).

Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO), čije je sedište u Ženevi, koordiniraće rad preko 67 nacionalnih

institucija za standardizaciju na pitanjima prečišćavanja vazduha i vode. Radi ilustracije navodimo nekoliko rigoroznih primera zagađenosti vazduha i vode na kojima se potvrđuje opravdanost osnivanja napred navedenih komiteta pod okriljem Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO).

U Indiji se, u jednom delu svoga toka, reka Gang nalazi u plamenu na dužini od 80 km. Smatra se da je do ovoga došlo zbog nekontrolisanog ispuštanja velikih količina petroleja i hemijskih proizvoda.

Nečistoće od nafte i industrijski efluenti u Kaspijskom moru počeli su da desetkuju morunu, ribu, od koje se sprema čuveni kavijar.

Skandinavske zemlje sve su više izložene padavinama u obliku kiselih snegova i kiša, pojava, koje se pripisuju izdavanju velikih količina sumpordioksida u industrijskim regionima kontinentalne Evrope i Velike Britanije.

Povišenje sadržaja olova u atmosferi Grenlanda, otkriveno skorašnjim merenjima, veruje se da potiče od ogromne upotrebe benzina sa sadržajem olova (tetraetilolovo) u udaljenim saobraćajnim centrima Evrope i Severne Amerike. Svake godine u vazduhu iznad Sjedinjenih Američkih Država nađe se, prema podacima ISO-biltena, **više od 200 miliona tona zagađivača**. Procenjuje se, da bi se smanjenjem vazdušnih zagađivača za 50% u gradskim zonama na troškovima, koji idu za medicinsku zaštitu, godišnje ostvarila **ušteta od oko 2000 mil. dolara**.

Izdovni automobilski gasovi, industrijski gasovi i gasovi koji izlaze iz ložišta domaćinstava i termoelektričnih centrala, u velikoj meri doprinose promeni klimatskih uslova na zemlji. Posledice ovakvih promena se ne mogu predvideti, ali sama mogućnost za njihovo izazivanje otvara put za dolazak novog ledenog doba.

Service d'Information ISO, 16 juni 1971)

ISO JE SPREMAN DA IZRADI MEĐUNARODNE STANDARDE ZA HIRURŠKE IMPLANTACIJE (USAĐIVANJA)

U svojim naporima u pogledu standardizacije na međunarodnom planu za implantacije korišćene u hirurgiji, ISO je odlučio da osnuje novi Tehnički komitet koji će se baviti ovom studijom. Kao glavno opravdanje ove inicijative poziva se na povećanje turizma.

Mlada Japankinja je žrtva nesreće na skijanju u Švajcarskoj; austrijski alpinista je pao sa stene francuskih Alpa; američki turista teško ranjen na italijanskom autoputu; svako od njih će možda trebati da bude prebačen u najbližu bolnicu da mu se stavi hirurški implant, koji će biti izvučen kod kuće unesrećenog nekoliko meseci kasnije.

S vremena na vreme pojavljuju se komplikacije kao rezultat hirurške tehnike, instrumenata i upotrebe različitih materijala za implantacije koje se razlikuju u raznim zemljama. Najzad, čovečije tkivo može da reagira snažno na mnogobrojne vrste metalnog ili sintetskog materijala koji se koristi za implantaciju.

Nacionalne institucije za standardizaciju 11 zemalja*, članica ISO-a, su odlučile da aktivno učestvuju u radu novo predloženog Komiteta koji će raditi u saglasnosti sa drugim odgovarajućim organizacijama kao što su Svetska zdravstvena organizacija, Međunarodna federacija društava hirurga i Međunarodno društvo za ortopedsku hirurgiju.

Mada program rada još nije tačno određen predviđeno je da prioritet treba dati tačkama koje se odnose na dimenzije i zamenljivost, na specifikaciji kvaliteta materijala korišćenog za vremenske ili trajne implantacije i standardizaciji instrumenata koji služe da se nameste i da se podignu te implantacije.

* Južna Afrika, Nemačka, Austrija, Danska, Francuska, Indija, Italija, Poljska, Engleska, Švedska, SAD

(Service d'Information ISO, 23 juni 1971)

OBJAVLJENI JUGOSLOVENSKI STANDARDI

»Službeni list« SFRJ br. 19/71. od 29. aprila 1971.

JUS P.A0.001 — Primena jedinica Međunarodnog sistema jedinica u praksi jugoslovenskih železnica 1971.	9,50
JUS P.A3.001 — Uslovi čvrstoće poda teretnih kola	3,50
JUS P.F0.100 — Oznake zamenljivosti delova železničkih vozila	7,50
JUS P.P3.101 — Ujednačene stepenice i pridržke železničkih teretnih kola normalnog koloseka .. 1971.	6,50
JUS P.F4.900 — Kvačila za železnička vozila koloseka 1435 mm. Tehnički uslovi za izradu i isporuku 1971.	13.—
JUS P.F4.901 — Tegljenik za železnička kola koloseka 1435 mm. Tehnički uslovi za izradu i isporuku 1971.	7,50
JUS P.F9.061 — Držači signala i signali na železničkim kolima normalnog koloseka u međunarodnom saobraćaju	6,50
JUS H.N5.320 — Roto-papir. Uslovi kvaliteta	5,50
JUS C.A1.067 — Metode ispitivanja hemijskog sastava gvožđa i čelika: 1971. Gravimetrijsko određivanje volframa metodom homogenog taloženja....	4,50
JUS C.A1.070 — „ Gravimetrijsko određivanje molibdena	4,50
JUS M.B1.181 — Vijci oblika T, sa dvokrakim nosom, za opštu primenu.....	7.—
JUS M.B1.182 — Vijci oblika T, sa četvrtastim zaglavkom, za opštu primenu.....	5,50
JUS M.B1.311 — Vijci za pritezanje glodala, fine klase izrade.....	4,50
JUS M.B1.320 — Čepovi sa navojem, sa šestostranom rupom, srednje klase izrade	5,50
JUS M.B1.321 — Čepovi sa cevnom navojem, sa šestostranom rupom, srednje klase izrade.....	4,50
JUS M.B1.324 — Čepovi sa navojem, sa šestostranom glavom i vencem, srednje klase izrade.....	4,50
JUS M.B1.634 — Niske krunaste navrtke, srednje klase izrade	4,50
JUS M.B1.635 — Niske krunaste navrtke, srednje klase izrade, sa finim navojem.....	5,50
JUS M.B1.709 — Navrtke sa urezima na obodu, sa finim navojem, za kotrljajne ležaje.....	5,50
JUS M.B2.139 — Podloške za osiguranje navrtki JUS M.B1.709.....	3,50

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. jula 1971. godine

»Službeni list SFRJ« br. 19/71. od 29. aprila 1971.

JUS C.A6.030 — Zaštita od korozije. Određivanje debljine prevlake magnetnom metodom bez razaranja. Opšte odredbe.....	3,50
Navedeni standard primenjuje se od 1. jula 1971. godine.	

STATE OF NEW YORK

IN SENATE,
January 15, 1911.

REPORT OF THE
COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE,
IN ANSWER TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE
MAY 17, 1909.

ALBANY:
J. B. LIPPINCOTT COMPANY, PRINTERS,
1911.

Izdavač: Jugoslovenski zavod za standardizaciju — Cara Uroša 54 — Beograd, telefon broj 634-322.
Odgovorni urednik: Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

Cena pojedinom primerku din. 10. — Godišnja pretplata din. 80. — Pretplatu slati neposredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, ul. Kneza Miloša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na žiro-račun br. 608-637-320-10

Štampa: Beogradski izdavačko-grafički zavod — Beograd

41

428/1971

700018604,9

COBISS 0